

Koldingbogen

ÅRSTAL: 2017

FORFATTER: Lis Ravn Ebbesen

TITEL: Fra tæv til diagnoser

KORT RESUME: Med velfærdsstatens fremvækst blev den strenge autoritære skoleundervisning langsomt udfaset. Lis Ravn Ebbesen oplevede på nært hold denne udvikling, som ansat i skolevæsnet mellem 1977 og 2013. Det fortæller hun om i denne artikel.

Fra tæv til diagnoser

Lis Ravn Ebbesen

Tiden med den strengt autoritære skoleundervisning med udenadslære og korporlig afstraffelse var endegyldigt forbi i slutningen af 1960'erne, hvor fokus efterhånden var flyttet over på elevens faglige færdigheder samt på pædagogisk nytænkning. Som ansat i Kolding Kommunes skolevæsen fra 1977-2013 oplevede Lis Ravn Ebbesen på nært hold den udvikling, som undervisningen og skolegangen i folkeskolen gennemgik i denne periode. Ud fra egne erfaringer som skoleelev i Sjølund, Vamdrup og Christiansfeld, og som lærerstuderende og lærer på forskellige skoler i Kolding, reflekterer hun her over velfærdssamfundets udvikling set fra et skoleperspektiv.

Lis Ravn Ebbesen sammen med tre kollegaer, der flyttede fra Sct. Nicolai Skole til Ålykkeskolen. 1983. Fotograf: Ludvig Dittman og Orla Lund.

I 1972, året før jeg startede på Kolding Lærerseminarium, flyttede jeg og Richardt ind i Katrinegade. Katrinegade var hovedfærdselsåre ind til byen med kafferisteri og små butikker: Bager, købmand og slagter. Og i bedste Sonja fra Saxogade stil købte børnene ind og legede på gaden. Især gjorde en lille dreng med stort filtret krøllet hår og altid snot hængende under næsen indtryk. Hans tøj passede sjældent til vejret, så vi var bekymrede både for hans helbred og leg på gaden.

Vi kom til Kolding for at læse. Jeg HF, der var en helt ny uddannelse. Klassen var en spredt flok af 18-40-årige. Vi, der efter realeksamen ikke var blevet opfordret til at tage en studentereksamen, eller som ønskede en ny karriere. De gamle lærere regnede ikke uddannelsen for noget. Ofte kom der kommentarer om, at det jo ikke var en studentereksamen. Og vores lyst til at blande os i materialevalg og kalde dem ved fornavn blev kun lige netop tålt. Men bestemt havde vi også fagligt dygtige lærere. Studiebølger fandtes ikke. Vi lejede to værelser i kælderens på Elvej til 350 kroner om måneden. Lejligheder var kun for ægtepar. Så sammenfaldende med vores bryllup, hvor jeg var 19, fik vi en cirka 30 m² lejlighed til 67 kroner om måneden - med fællesbad på 2 sal. Bygningen rummer i dag den seneste udvidelse af realskolen.

Min egen skolegang startede i forskolen i Sjølund. Klassen blev undervist af Frk. Brogaard i dansk, retskrivning (formskrift) og håndarbejde og af fru Nissen i matematik. I 2. klasse flyttede min fami-

lie til Vamdrup. Og store Kjeld tævede mig gang på gang hjem fra skole, fordi jeg sagde, at jeg kom fra Vejstruprød. Det fandtes ikke, påstod han. Jeg blev mobbet det første år. Det var ikke sjovt at blive kaldt "Spidsmus", når munden blev snerpet sammen for ikke at græde. Men midlet imod det var kontant. Far og jeg cyklede ud til klasselærerinden fru Jensen, og så hørte det op. Hun var en pensioneret lærer, der var genansat på grund af lærermangel. Hun brugte pegepinden til at slå med. Især John, som i dag nok ville blive diagnosticeret som bogstavbarn eller udadreagerende. Først i 1967 afskaffede man med en bekendtgørelse, kaldet *Spanskrørscirkulæret*, læreres ret til at slå elever. Midlet mod mobberiet var dog ikke pegepinden, men en dårlig karakter i opførsel i den karakterbog vi fik hver tredie måned. Det var flovt, så mødrene forlangte deres døtre holdt op med mobberiet.

På Vester Vamdrup skole skrev man skråskrift. I skrivning brugte vi pen og blæk, og først i 5. klasse måtte man bruge fyldepen. I 6. klasse blev vi delt i boglig og ikke boglig. Og vi var på "De" med lærerne. Skolen var ellers fremsynet og blev rammen om et godt ungdomsliv. I sang opfordrede Ole Brockhoff os til at tage vores nyindkøbte singler for eksempel *Beach Boy's Sloop John B* med, som så blev diskuteret, ligesom han i engelsk lærte os et hav af engelske sange, som jeg fortsat synger med glæde. Der var både lejrskole, smalfilmsaftener, diskotek på skolen, hvor tidligere elever blev inviteret og elevforeningen Wamba, der arrangerede blandt andet julebal på Søpavillonen, hvor jeg den 28. december 1968

		Mundtl. dansk		Skriftlig dansk			Skrivning		Regning			Orden (skr. rgn.)	Standpkt.	Flid	Opførsel	Standpkt.	Flid	Opførsel	Til underskrift
		Standpkt.	Flid	Standpkt.	Flid	Orden	Standpkt.	Flid	Opførsel	Standpkt.	Flid								
1. termin	/ 19	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/							Alex Edwardsen
2. termin	/ 19	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/							Alex Edwardsen
3. termin	/ 19 63	/	/	/	2	/	/	/	/	/	/	/							Alex Edwardsen
Til næste år i <u>4</u> klasse.										Anmærkning:									
<p>Til orientering for forældrene vedføjes følgende forklaring vedrørende:</p> <p>Standpunkt. Tallet 1 udtrykker, at vedkommende elev er flink i faget, har et pænt og tilfredsstillende standpunkt, således at denne elev efter den tidligere bedømmelsesmaade ville få mg eller derover som fagkarakter. Tallet 2 skal betegne det middelgode, nogenlunde tilfredsstillende standpunkt, som efter den gamle skala ville blive takseret til g, g× eller mg? Tallet 3 benyttes til at angive, at elevens dygtighed eller standpunkt i faget er under middel, dårligt og mangelfuldt, således at man højst ville kunne give g? som udtryk for elevens standpunkt.</p> <p>Flid. Den flittige, agtpaaigivende elev får sit velfortjente 1-tal af faglæreren. Den efterladende, lidet flittige elev faar kun 2. Og den dovne og forsømmelige må</p>												<p>nojes med sit 3-tal, indtil han (eller hun) i højere grad gør sin pligt over for skolen, over for sine forældre og over for — sig selv.</p> <p>Opførsel. Den elev, som altid er flink, punktlig og høflig, skal selvfølgelig have 1 for opførsel. Er der ikke noget at rose af med hensyn til de nævnte egenskaber, så vil tallet 2 kunne fortælle, at vedkommende lærer ikke er helt tilfreds med elevens opførsel. Og er eleven upålidelig, skulker eller hyppigt virker forstyrrende på undervisningen, så vil et 3-tal være paa sin plads, og hjemmet vil da straks forstå, at der er noget alvorligt i vejen.</p> <p>Ann.: Da orden med skriftlige arbejder spiller saa stor rolle i det praktiske liv, finder man det hensigtsmæssigt at vedføje en tilsvarende bedømmelse for elevens orden i skriftlig dansk og skriftlig regning.</p>							

Karakterbog, 3B. Underskrevet af faderen selvfølgelig. Min stavning har det altid knebet med.

traf Richardt. De store elever havde 'Lokumsvagt' og 'Kyllingevagt'. Begreberne dækkede over opsyn i frikvartererne med henholdsvis toiletterne og eleverne i 1. og 2. klasse, der blev undervist bag ved skolen. På Vester Vamdrup oprettede man en specialklasse for udadreagerende drenge.

I 2. real flyttede familien, og jeg kom på Christiansfeld Realskole med tysk som 1. fremmedsprog, på Vester Vamdrup var det ellers engelsk, der var første fremmedsprog. Tysk blev aldrig mit fag, og tysklæreren var speciel. 1. november iførte han sig plus fours, som 1. maj blev erstattet af lyse lange bukser. Den

tidligere privatskole var overtaget af kommunen, men inspektøren var fulgt med. Han opførte sig fortsat, som var det 'hans' skole. Når vi blev hørt i lektion, fik vi straks vores karakterer.

En lørdag (for dengang var der jo lørdagsundervisning) i sidste time fandt jeg hans karaktergivning til en anden elev uretfærdig. Mine argumenter blev afsluttet ved, at han smed mig ud af skolen. Det tog jeg ikke helt alvorlig og mødte mandag. Han havde kontor bag vores klasse, så da han fik øje på mig, smed han mig ud igen. Men far, som altid har bakket mig op (for derefter at fortælle mig, at jeg nu heller

Nystartet på lærerseminariet og på lejrskole i Vork oktober 1973. Røg og øl var en selvfølge.

Fotograf: Ukendt.

ikke altid var nem, og jeg skulle opføre mig ordentligt) kom. Og jeg fik lov at blive. Jeg blev tilgivet. Skolen havde mig bekendt ikke noget elevråd, så jeg blev af samme inspektør bedt om at holde elevrådets tale til translokationen.

Inden HF havde jeg været i lære som klinikelev i Christiansfeld. Det var før sygesikringstiden. Og jeg oplevede tænder hevet ud uden bedøvelse, fordi bedøvelse var for dyr, og gebis til en 18-årig. Noget af et spring til skoletandplejen, som vi kender den i dag.

Formålet med HF-eksamenen var at læse til lærer. Vi var seks parallelklasser, der startede på læreruddannelsen sammen på Dyrehavevej. Grænserne skulle brydes med et lejrskoleophold, hvor et underholdende indslag var *"På Bajerskolen den første dag 600 bajer var ingen sag."*

I de studerendes råd krydsedes stærke meninger. Venstre og Danmarks Kommunistiske Parti havde engagerede medlemmer. Jeg var ret upolitisk, men fik dog den tvivlsomme ære at blive omtalt som *"det lyserøde saftevand"*. Venstrefløjen var hinandens værste kritikere. Jeg gik der for at få min uddannelse, og lod mig derfor heller ikke lokke af den pædagogiske nytænkning, der lå i at slå de pædagogiske fag sammen. Jeg havde speciale A – de små

Mit 25 års jubilæum fejres på Munkevænget 2002.

– B og C dækkede over overbygningen og specialskoler.

Jeg blev godt rustet i både de obligatoriske fag skrivning, dansk og de kreative, hvor tre ud af fire skulle vælges. Formning, musik og håndarbejde. Den meget teoretiske tilgang til matematik fattede jeg ikke. Mine linjefag var engelsk og håndarbejde. Vi blev introduceret til moderne teknik: Spritduplikator og smalfilm. Og vi blev bildt ind, at bare vi

motiverede eleverne, så ville de altid være undervisningsparate. Forældresamtaler eller diagnosebørn hørte vi ikke om. Der har jeg tit misundt pædagogerne deres viden. Vi var i en brydningstid med pædagogisk nytænkning, kvindesag, rødstrømper og videreførelse af gamle normer. Mange af os fik børn under studieforløbet. Og på trods af den seksuelle friheds hærgen holdt vi fast i tosomheden.

Min svigermor, som selv var kommet på arbejdsmarkedet i 1960'erne forstod ikke mit ønske om en uddannelse. Når nu Richardt kunne forsørge mig. Jeg var påvirket af min mor. Ikke fordi hun havde en realeksamen og en handelsuddannelse, og min far var gået ud af 7. klasse, men fordi min far fik tilkendt invalidepension, fordi han på grund af sygdom ikke kunne forsøge sin familie. Så i perioder var hun forsørgeren. Hun vidste ægteskab ikke er det samme som forsørgelse. Hun havde lært mig vigtigheden af at kunne klare sig selv.

Trine startede i vuggestue i 1976, da hun kun var fem uger gammel. I 1981, da jeg fik Line, var der tre måneders barsel og med ret til at holde fire uger før termin. Det gjorde jeg. Hvilket betød, at jeg først kunne holde mit 25 års lærerjubilæum i september. De fire uger før var nidkært bogført som orlov.

I dag holder de fleste mødre knap et års barsel. Jeg synes, at det er godt for børnene, men ligestillingsmæssigt er det et tilbageskridt. Karriere-mæssigt mister kvinden mindst et år og også pensionsindbetaling.

Min skrivebog fra 3B på Vester Vamdrup 1963 og blæk, pen og blækhus fra Sct. Nicolai skole.
Fotograf: Lis Ravn Ebbesen.

Vi var mange om buddet, da vi blev færdige. Munkevængets Skole var ønskearbejdspladsen for de fleste, den var ny og pædagogisk nytænkende. Jeg var lykkelig for overhovedet at få arbejde, jeg blev fast vikar på Sct. Nicolai med seks timers tilstedeværelse hver dag og med risiko for timer til klokken tre.

Meget af tiden blev brugt på viceinspektørernes kontor med for eksempel at klistre gamle bøger, trække forsømmelsesprotokollen for samtlige klasser op med blæk, for den var skrevet med blyant, samtidig skulle man have radervandet indenfor rækkevidde, hvis der blev skrevet fejl. Derudover var der formiddagsturen til købmanden med et lille blå net, som kunne indeholde to øl - en til hver af de to viceinspektører. Eleverne kendte godt nettet. Mine eneste faste timer var om onsdagen, hvor jeg var vikar, når Aase Meyn, der var valgt for

De Konservative, skulle til socialudvalgsmøder.

Skolen var gammeldags med mange ældre lærere, men den havde dog både læsekursus og 'storeobs'. De unge fik mig med til generalforsamlinger i lærerkredsen. En dag jeg altid har set frem til. Både da der var politisk kamp om pladserne i 1980'erne, eller da jeg måtte stemme for en fane, der ikke var rød, men med et dannebrogflag. Det var også hyggeligt samvær, et højlydt et af slagsen, når vi fra Munkevænget stillede med et helt bord, og ofte var mere optaget af vores eget fællesskab. Jeg har dog altid syntes, at formandens årlige beretning gav både fælles viden og styrke og sammenhold fagpolitisk. Efter to år blev jeg tjenestemandsansat. Som en af de sidste automatisk. Efterfølgende skulle der være plads, det vil sige, at en lærer skulle rejse eller stoppe før end, at en ny kunne blive tjenestemandsansat, og i dag er der meget få tilbage, hvilket kunne ses ved lærerlockouten. Vi, der er vokset op som fagforeningsmedlemmer, følte os godt nok som skruebrækkere, selvom vi fik udleveret store badges, hvor der stod "*Tjenestemænd på arbejde*".

At være vikar var, som man hører om det, der var tegnestifter på stolen, og man fik vand hældt ned ad ryggen. Der var dage, hvor jeg gik grædende fra klassen. De gamle lærere sagde, at det var fordi, at børnene måtte kalde mig Lis. De mente FRU Ebbesen ville skaffe mere respekt. Men jeg holdt ud og ved, og fik også rigtig mange gode oplevelser. Selvom børn dengang også var ordrige. Mit kæle navn var Syfilis Kneppesen, fortalte de mig. Eleverne

kom fra Konsul Graus gade, som dengang bestod af nedslidte huse. Det gav virkelig området et løft med nye almenyttige boliger. Vores dreng fra Katrinegade kom også derfra. Børnene bar præg af manglende badeværelser og lus. Noget man dengang forbandt med fattige børn. I de yngste klasser var også børn fra årstidsvængerne i Bramdrupdam. De mange nytilkomne børn kunne ikke være på Bramdrup Skole, hvorfor de så blev kørt med taxa betalt af kommunen til Sct. Nicolai.

Da en lærer kort før sommerferien rejste, blev jeg tilbudt hendes job. Klasselærer i 3. og 9. klasse og matematik i 9. Man kan ikke påstå, at jeg havde fagligheden i orden. Men det gik man ikke så meget op i. Derimod gik vi op i nye pædagogiske tiltag. Fredspædagogik. En fjende er en ven, du ikke har mødt. Ligestilling. I bogen til samfundsfag var der en liste over det undertrykkende sprog, som kvinder blev mødt med. Mænd står fast - kvinder er aggressive. Man blev også sat ind i livet på kontanthjælp og retten til samme. Vi var stolte af, hvad velfærdssamfundet kunne tilbyde og tog arbejdsløshed som et givet samfundsvilkår.

Byrådet besluttede, at skolen skulle nedlægges og første step var at inddrage taxakørslen og standse for indskrivning. Lærerne, der var ansat som klasselærer, skulle blive, til skolen lukkede. Vi underviste alle i samtlige fag, for faglærerne forsvandt i løbet af de fem år, lukningen varede. Mit absolutte hade- og dårligste fag: Tysk på begynderniveau klarede jeg også.

Lis Ravn Ebbesen, Margit Pedersen, Rudi Stübner og Torben Vinkel fulgte med til Ålykkeskolen.
Fotograf: Ludvig Dittmann og Orla Lund.

Vi pakkede den gamle 104 år gamle skole ned. Kasserede bøger, ryddede op i skuffer og skabe. De udstoppede dyr skulle bruges til jagtundervisning på aftenskole. Vi syntes Munkevænget havde mere behov. Så ledelsen kom forbi og læssede bilen med udstoppede sommerfugle, strudseæg og et par udstoppede fugle røg da også med.

De sidste fire lærere og fire klasser blev overflyttet til Ålykke skole i 1983. I et interview i Folkebladet den 19. oktober 1983 udtalte vi lærere *"Vi vil anbefale politikere og embedsmænd, at de ved en eventuel ny skolenedlæggelse handler her og nu"*. Og den procedure blev fulgt, da Riis Toft nogle år senere blev lukket.

Vi lærere fra Nicolai fortsatte med vore klasser. Det gjorde det svært at føle, at Ålykke var vores skole både for elever og lærere. Men vi havde et rigtigt spændende 10. classes udskolingsprojekt med medfølgende penge. Her brugte vi hinandens ekspertise og spillede blandt andet skuespil, var på udflygt i Blichers fodspor og besøgte Gnags' genlydsstudie i Århus. De skulle netop til at lancere en ny spændende sanger: Thomas Helming.

Jeg blev derefter klasselærer for en 1. klasse. Børnehaveklasserne og 1. og 2. holdt til i træbaraker bagerst i skolegården. Værkstedstanken, som Munkevænget havde sat i gang med stort held, bredte sig både på landsplan og til kommunens skoler. Enhver lærer med respekt for sig selv lavede sit materiale selv. Jeg kan blive helt svedt ved

Sidste skoledag på Munkevængets Skole 1992. Trine Maria Ebbesen, Mette Elkjær og Annette Ginnerskov Hansen. Fotograf: Lis Ravn Ebbesen.

tanken om det eksperiment. Tænk at min klasse fik lært at læse; men det gjorde de. Jeg er meget mere tryk ved den faglighed, der i dag er i faget med børnestavning, lydering, læsekonsulenter og læseprøver. Til gengæld er jeg ked af, at det pædagogiske fremstød, som værkstedstanken var, døde. Politikerne ønskede ikke at afsætte midler, der sikrede fælles forberedelse til de pædagoger, der var involveret, ligesom de havde fået i projektfasen. En problemstilling, der er ligeså stor i dag. Pædagoger har ikke fælles forberedelsestid med lærerne til understøttende undervisning. At lærernes forberedelse er skåret ned til sokkeholderne, gør for mig at se pædagogisk nytænkning ganske utopisk.

Forældrene begyndte at stille krav og i højere grad være deres børns advokater. Jeg husker en kollega,

der blev skældt ud for at være af den sorte skole og gammeldags på et forældremøde. Hans brøde? At sende elever hjem efter deres bøger og hæfter, når de gang på gang lod dem ligge derhjemme. Han fik ingen opbakning af forældrene.

Efter Nicolai elevernes dimission var der selvfølgelig et overskud af lærere. Efter 10 år i det koldingske skolesystem blev jeg ramt af SIFU princippet. Den lærer, der var ansat sidst, skulle ud. Vi var to med samme anciennitet, men jeg fornemmede klart, at de gamle i gårde helst beholdt den lærer, der havde været længst på skolen. Jeg kunne blive overflyttet til enten Munkevænget eller Lyshøj. Med min sociale baggrund havde jeg svært ved at se mig selv på Lyshøj. Og Trine skulle i 5. klasse på Munkevænget og Line i børnehaveklasse. Pigerne syntes, det ville være så hyggeligt, at se mor på skolen. De syntes, at jeg var meget hjemmefra. De vandt. Og skolens opbygning i blokke med et fast lærerteam i hver blok og selvstændige lærerværelser gjorde, at jeg ikke behøvede at have noget med pigerne at gøre i skoletiden. Jeg endte dog med at have Trine i engelsk i 10. klasse på grund af en klas-sesammenlægning. Meget specielt, men også hyggeligt at kende mange af eleverne fra deres gang på Lindealle, når man skulle undervise. Kneb det sendte Trine dem et "mor" Trine blik. Så blev der ro. Jeg tror, det var baggrunden for, at vi fik så let ved at være byrådskollegaer. Vi havde øvet os før.

Afskedsgaven fra Ålykke var blandt andet en aktie i AS munken. Skolens køleskabsforening. Overskud-

det af salg af øl og vand blev 'drukket op' ved den årlige generalforsamling. Generalforsamlingen har budt på mange fantastiske oplevelser. Koncerter, spilleaftener, kransenedlæggelse, da Slotsmøllen lukkede, det årlige 'vakkeltog', vi 'vaklede' med tændte fakler til gravhøjen, hvor kransen fra Slotsmøllens nedlæggelse var kremeret og begravet i en ølflaske.

Jeg blev budt hjertelig velkommen. Blok H havde holdt 'O møde'. Det vidste jeg ikke, hvad var, men det dækkede over Othello-lagkage i frikvarteret. Det var sikkert med 'forlænger', det var dage, hvor der blev råbt "*I har forlænger*" til eleverne, og det betød, at frikvarteret så varede fem minutter længere. Selvom jeg en af de første dage blev mødt med: "*Din fede luder, det skal du ikke bestemme*", så kom jeg til at elske min arbejdsplads. Her var en skovl en skovl, og så var den ikke længere. Elever, jeg havde 'smidt' ud af klassen mødte mig med muntre hilsener over køle-disken i Liva. Eleverne kom dels fra de almennyttige boliger. Det var i starten med en overvægt af børn af enlige mødre, men senere blev det børn med anden etnisk baggrund og os fra parcelhusområdet. Jeg oplevede forældrene som generelt opbyggende. Men vi har dog moret os over faderen, der ikke syntes, at vi skulle sætte rammer for hans (forkælede) søn, fordi det ville ødelægge drengens "*egodrive*". Lige-som jeg en enkelt gang er blevet anklaget for at være racist.

H. M. Jepsen og Niels Jørgen Østergård skabte en mangfoldighedens skole, hvor der var plads til alle

Se Luigi og dø. Skolekomedien i 1993 på Munkevængets Skole. Line Ebbesen (Luigi) samme med Annette Scheer Kornbeck. Fotograf: Lis Ravn Ebbesen.

uanset baggrund. Hvor det sociale fællesskab var i højsæde, fordi fest og faglighed gik op i en højere enhed. "Vi gjorde det igen" og "Vi skal ikke nøjes med middelmådighed men række efter stjernerne" blev fælles motto. Og der var plads til, at vi hver især prøvede nye pædagogiske veje af.

Der var temauger, hvor skolen blev udsmykket. Vi arbejdede med Christian IV, hele skolen var på udflugt til Vesterhavet og så videre. Og ved de tre dages skolefest var lærerne ofte med i skuespillene eller spillede revy. Alt blev omtalt i "En skoleholders dagbog" til julefrokosten. "Den gamle skoleholder sidder for enden af langbordet i den lavloftede stue. Katten ligger på kisten og slår med halen. Stuen fyldes med ro og skoleholderen ser tilbage på, hvordan året er

gået for sognets karle og piger." Jeg hed Lyse Lis fra Lindegård, Preben Benforkorter havde savet benene af en bænk, da han lavede fuglekasser med eleverne og Mette Ymersdatter stod for frugtboden.

Jeg overtog en 3. klasse med syv elever. Én Jehovas vidne, én ateist, én muslim og resten medlem af folkekirken. Dengang var der morgensang med fader-vor og kirkegang til jul, hvor lærerkor og børnekor sammen sang julen ind.

Munkevænget havde overtaget modtageklassen fra Nicolai, der dengang var med vietnamesiske båd-flygtninge. De første mange år kom eleverne hurtigt ud i klasserne med de problemer, det gav. Først da eleverne med anden etnisk baggrund nåede over 30 %, blev det synligt og dermed problematisk for nogen. Både forældre påtalte det og valgte måske skolen fra, og danske elever kaldte sig "grønjakker". En problemstilling, der er erkendt både på landsplan og lokalt i dag, men som er rigtig svær at ændre på, hvis alle børn skal have samme muligheder for at gå i skole i deres nærområde. Så kræver det en helt anden boligpolitik. Og så glemmes det i den debat, at elever med anden etnisk baggrund også er en ressource. Jeg førte min egen eksamens statistik i engelsk. Eleverne med anden etnisk baggrund scorede hvert år højest.

Munkevænget havde også overtaget 'store obs'en'. En special- og observationsklasse for hele kommunen. I Nicolai-tiden havde den mest givet den anbringende skole fred og den anbragte elev gode

oplevelser med fisketure, boksning og fodbold. Med Ole Wiese og Finn Fallesen blev faglighed, målrettedhed og pædagogisk fællesskab de nye nøgleord. "Alle skal have en ven." Hvor det faglige fællesskab blev understreget. "Respekt for skolen lærerne og dig selv." Hvor lærerne i fællesskab slog hårdt ned på disrespektfuld sprog over for lærerne. Observationsklassen lavede individuel undervisning med 10 minutters interval, så de udadreagerende elever også fik lært noget. Lærere, der underviste børn med anden etnisk baggrund blev sendt på efteruddannelse. Specialundervisning og sprogstøtte blev lagt ud i klasserne, og vi blev PALS skole. Vi kaldte det i starten lidt hånligt hundetræning, fordi det går ud på at give korte konkrete beskeder og lade være med at argumentere. Det var godt for en som mig, der aldrig er gået af vejen for en konflikt, ved at lægge følelserne til side kunne jeg få bedre overblik, og samtidig fik skolen ryddet op i alle de skrevne og uskrevne regler. De over hundrede blev til 5-10 hovedregler alt efter lokale og blok. Fagligheden kom i højsæde.

Samfundsmæssigt skete der også et skred. Rygning blev bandlyst, og der blev udarbejdet en alkoholpolitik. Jeg tænker tit, når jeg genser *Huset på Christianshavn* og tænker på mine første mange år i folkeskolen, at vi ikke har beskyttet de børn, der oplevede utryghed i hjemmet på grund af druk ret godt. Forældrene kunne købe øl til forældremøder, men at gennemføre et forældremøde med fulde fædre er umuligt, så det hørte naturligt op. Og så skal alt i dag beskrives og måles og vejes. Nye ord

Gravnedlæggelse ved Slotsmøllens lukning. A/S Munkens general forsamling startede med bustur og sørgeoptog med sort sørgebånd om armen. Kolding Ugeavis 28.4.1999.

blev U F Ø tid: Undervisning, forberedelse og øvrige opgaver. Som formningslærer havde jeg ofte brugt hele og halve dage på at pynte op til skolefest og skrive skilte, fordi jeg syntes, det var sjovt. Da jeg blev tildelt 45 minutter til den opgave blev skiltene også derefter. Lysten blev kvalt. Og senere kom der 'kanon' og elevplaner.

Vi holdt fast i festerne. *Munken A/S* døde, da min årgang gik på efterløn, men desværre døde også den kultur, vi var bærere af. At vores arbejdsplads var langt mere end et fagligt fællesskab.

Skiftende reformer har gjort sit. Den seneste skole-reform ødelagde det sidste. Nu stempler man ind og ud. Og hvor jeg i hele min 36-årige karriere kun missede én sommerferiefrokost, så vælger flere det fra. Jeg tror, at for at lære, har børn brug for lærere,

Sidste skoledag på Munkevængets Skole i 2013. Ellen Vestergård og jeg selv fejrede den sammen. Fotograf: Richardt Ebbesen.

der tør være mennesker, og lange skoledage med lærere, der ikke har tid til forberedelse, giver ikke bedre undervisning end færre timer med velforberedte lærere. Bevægelse er godt, men det kræver, at læreren kan andet end rundbold og fodbold. Ellers skabes der blot endnu flere børn, der føler sig både udenfor og valgt sidst, fordi de er 'tumle fuflere', som jeg selv.

Sangkorene var Munkevængets stolthed, børne- og lærerkoret har sunget sidste vers til translokation. Nu skal vi være effektive i dansk og regning, og ja det er rigtig godt med læsekonsulenter og IT-rygsække, men skolen er for livet. Hvor mange børn kommer i dag ud og kan strikke, sy en lynlås i et par bukser eller holde på en sav? På boglighedens og Pisa undersøgelsens store alter er håndværkskunnen erstattet af få timers designfag. Min ven fra Katrinegade. Jo, han er både frivillig og har læst VUC og HF og har job og familie. Facebook gør det jo muligt at følge den slags. Men er det den ballast eleverne får i dag? Velfærd – jo børnene kommer i bad. Men selvværd? Jeg tvivler. De praktiske fag, skolekomedier og temadage gav os mulighed at se andet end elevernes boglige kunnen, og give ros for andet end det. Jeg føler, jeg var med, da det var sjovest: For elever og for lærere, hvor vores fælles arbejdsplads også var et meningsfyldt fællesskab.

Fotos

Kolding Stadsarkiv.

Lis Ravn Ebbesen (privateje).